

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)
SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)
SSN Marek Siwek

w sprawie **A.O.**,
skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2025 r. w Izbie Karnej,
na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),
kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Żaganiu
z dnia 29 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 709/23

**uchyla wyrok łączny w zaskarżonej części, tj. jego pkt 1 w
zakresie orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i w tym
zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Żaganiu do
ponownego rozpoznania.**

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Marek Siwek

UZASADNIENIE

A.O. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 23 listopada 1994 r., sygn. akt II K 564/94, za czyn z art. 203 § 2 d.k.k., popełniony w lipcu 1994 r., na karę 5 miesięcy ograniczenia wolności;
2. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt II K 157/03, obejmującym wyroki:
 1. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 29 lutego 1996 r., sygn. akt II K 494/95, za czyn z art. 208 d.k.k., popełniony w dniu 28 marca 1995 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 2. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 20 sierpnia 1996 r., sygn. akt II K 57/96, za czyn z art. 208 d.k.k., popełniony w okresie od dnia 16 września 1995 r. do dnia 17 września 1995 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 3. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 8 lipca 1998 r., sygn. akt II K 230/98, za czyny z art. 208 d.k.k. i art. 215 § 1 d.k.k., popełnione w okresie od stycznia 1994 r. do stycznia 1995 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
 4. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 14 czerwca 2002 r., sygn. akt II K 94/01, za czyny z art. 280 § 1 k.k., popełnione w okresie od dnia 3 marca 1994 r. do dnia 16 marca 1994 r., na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,którym powyższe kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
5. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 12 czerwca 2003 r., sygn. akt II K 228/03, obejmującym wyroki:
 1. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 25 maja 2000 r., sygn. akt II K 504/99, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 7 lipca 1999 r. do dnia 8 lipca 1999 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
 2. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 3 października 2000 r., sygn. akt II K 365/00, za czyn z art. 278 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 15 marca 2000 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 29 kwietnia 2002 r., sygn. akt II K 751/01, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 24 sierpnia 1999 r. do dnia 26 sierpnia 1999 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

którym powyższe kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt II K 249/00, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 5 września 1999 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
5. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 5 grudnia 2005 r., sygn. akt II K 305/05, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełniony w dniu 10 sierpnia 2005 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności - kara wykonana w całości;
6. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 30 czerwca 2011 r., sygn. akt II K 344/11, obejmującym wyroki:
 1. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt VII K 1600/08, za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 23 maja 2008 r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności - kara wykonana w całości;
 2. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 15 września 2009 r., sygn. akt II K 49/09, za czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k., art. 31 § 2 k.k. i art. 91 § 1 k.k., popełnione w okresie od dnia 18 listopada 2008 r. do dnia 27 stycznia 2009 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności - kara wykonana w całości,

którym powyższe kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności;
 3. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 28 stycznia 2010 r., sygn. akt II K 176/09, za czyn z art. 283 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.,

popołniony w dniu 13 marca 2009 r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby;

4. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 19 września 2017 r., sygn. akt II K 395/17, obejmującym wyroki:

1. wyrok łączny Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 19 stycznia 2017 r., sygn. akt II K 602/16, obejmującym wyroki:

1. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt II K 550/15, za czyny z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., popełnione w okresie od dnia 28 kwietnia 2015 r. do dnia 5 maja 2015 r. i w dniu 18 czerwca 2015 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II K 458/13, za czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 20 kwietnia 2013 r. i z art. 216 § 1 k.k., popełniony w dniu 20 kwietnia 2013 r., na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby; postanowieniem z dnia 15 lutego 2016 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 6 maja 2014 r., sygn. akt VII K 982/13, za czyn z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 19 kwietnia 2013 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby; postanowieniem z dnia 15 lutego 2016 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

którym powyższe kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 7 listopada 2016 r., sygn. akt II K 133/15, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., popełniony w dniu 11 stycznia 2015 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbywał w okresie od dnia 21 listopada 2016 r. do dnia 13 lutego 2018 r., a na jej poczet zaliczono okres od dnia 9 lutego 2015 r. do dnia 10 lutego 2015 r.;

5. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 22 lipca 2017 r., sygn. akt II K 297/16, za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 15 grudnia 2015 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył w okresie od dnia 23 marca 2016 r. do dnia 21 listopada 2016 r. oraz zaliczono na jej poczet okres od dnia 23 marca 2016 r. do dnia 21 listopada 2016 r.;
6. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 90/22, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 16 lutego 2021 r. do dnia 1 października 2021 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył w okresie od dnia 23 czerwca 2022 r. do dnia 19 stycznia 2023 r.;
7. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1049/21, za czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. w okresach: od dnia 7 listopada 2020 r. do dnia 6 lutego 2021 r. i od dnia 16 lutego 2021 r. do dnia 20 lutego 2021 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności - kara podlega wykonaniu;
8. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 24 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 476/22, za czyn z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełniony w okresie od dnia 1 sierpnia 2021 r. do dnia 9 października 2021 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbywa od dnia 19 stycznia 2023 r. i nadal, przy czym na jej poczet zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 9 października 2021 r. godz. 11:50 do dnia 23 czerwca 2022 r. godz. 11:50;
9. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 20 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 925/22, obejmującym wyroki:
 1. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 90/22, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 16 lutego 2021 r. do dnia 1 października 2021

- r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył w okresie od dnia 23 czerwca 2022 r. do dnia 19 stycznia 2023 r.; postanowieniem z dnia 2 października 2023 r. Sąd Rejonowy w Żaganiu zamienił skazanemu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności na 30 dni kary aresztu;
2. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1049/21, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., popełniony od dnia 7 listopada 2020 r. do dnia 6 lutego 2021 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności - kara podlega wykonaniu;
 3. Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 24 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 476/22, za czyny z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w okresie od dnia 1 sierpnia 2021 r. do dnia 9 października 2021 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbywa od dnia 19 stycznia 2023 r. i nadal, przy czym na jej poczet zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 9 października 2021 r. godz. 11:50 do dnia 23 czerwca 2022 r. godz. 11:50.

Wyrokiem łącznym z dnia 29 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 709/23, Sąd Rejonowy w Żaganiu w sprawie A.O. na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1049/21 (opisanym w pkt. XI części wstępnej wyroku) i karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 24 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 476/22 (opisanym w pkt. XII części wstępnej wyroku) i wymierzył karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 1*). Ustalił przy tym, że wyroki wymienione w pkt. 1 podlegają odrębnemu wykonaniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym (*pkt 2*). Na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności sąd zaliczył okres kary pozbawienia wolności odbytej w sprawie o sygn. akt II K 476/22 - od dnia 28 października 2021 r. godz. 11:50 do dnia 23 czerwca 2022 r. godz. 11:50 i od dnia 19 stycznia 2023 r. godz. 11:50 do dnia 20 stycznia 2023 r. i nadal (art. 63 § 1 k.k.) (*pkt 3*) zaś w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków Sądu Rejonowego w Żaganiu o sygn. akt: II K 564/19 (prawidłowo II K 564/94), II K

153/03 (prawidłowo II K 157/03), II K 228/03, II K 249/00, II K 305/05, II K 344/11, II K 176/09, II K 395/17 i II K 297/16 umorzył postępowanie na podstawie art. 572 k.p.k. (*pkt 4*), a także rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych (*pkt 5*).

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 8 marca 2024 r., wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego orzeczenia Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 29 stycznia 2024 r., kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności, tj. pkt 1 części dyspozytywnej wyroku i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na połączeniu dwóch kar jednostkowych pozbawienia wolności, orzeczonych wobec A.O. wyrokami Sądu Rejonowego w Żaganiu: z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1049/21 - kary 1 roku i 3 miesięcy oraz z dnia 24 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 476/22 - kary 1 roku i 6 miesięcy, a następnie w ich miejsce wymierzenie kary łącznej 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a więc w wysokości wyższej, niż suma kar wchodzących w jej skład, która wynosi 2 lata i 9 miesięcy, czyli powyżej górnej granicy ustawowego zagrożenia.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie wyroku łącznego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Żaganiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd uzasadnione było jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie przewidzianym w przepisie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z brzmieniem art. 86 § 1 zd. pierwsze k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2023 r., sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 2030 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Skoro przedmiotem kary łącznej

pozbawienia wolności w niniejszej sprawie były kary jednostkowe wymierzone za poszczególne przestępstwa wyrokami opisanymi w punktach: XI i XII części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego w Żaganiu, to najsurowsza kara łączna pozbawienia wolności nie mogła przekroczyć normatywnego pułapu wyznaczonego przez sumę orzeczonych kar, tj. 2 lata i 9 miesięcy. Orzekając więc karę łączną pozbawienia wolności w wysokości 2 lat i 10 miesięcy Sąd Rejonowy w Żaganiu dopuścił się rażącego naruszenia przepisu art. 86 § 1 zd. pierwsze k.k., poprzez błędne wyliczenie sumy wymierzonych skazanemu kar. Wskazane naruszenie prawa materialnego wpływa w sposób istotny na treść zaskarżonego wyroku. W judykaturze nie budzi wątpliwości, że wymierzenie kary łącznej z niedochowaniem warunków określonych w art. 86 § 1 k.k., tj. poniżej lub powyżej zakreślonych tam ram, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego i zawsze ma - w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. - istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem w takiej sytuacji skazany ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie, tj. zbyt łagodną albo zbyt surową (zob. wyrok SN: z dnia 13 października 2016 r., IV KK 176/16, LEX nr 2135817, z dnia 9 listopada 2022 r., V KK 317/22, LEX nr 3518145 czy z dnia 19 marca 2025 r., III KK 636/24, LEX nr 3845095).

Mając powyższe na uwadze, należało przychylić się do wniosku kasacji Prokuratora Generalnego, tj. uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 29 stycznia 2024 r. w zaskarżonej części (pkt 1) w zakresie orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i — w tym zakresie — przekazać sprawę do ponownego rozpoznania temuż Sądowi. W postępowaniu ponownym orzekając w przedmiocie łącznej kary pozbawienia wolności stanowiącej wynik zastosowania instytucji kary łącznej do jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd będzie miał na uwadze maksimum ustawowe przewidziane przez Kodeks karny dla kary pozbawienia wolności stanowiącej wynik zagregowania jednostkowych kar tego typu w ramach kary łącznej, wyznaczające górną granicę możliwej do wymierzenia łącznej kary pozbawienia wolności.

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Marek Siwek

[WB]

[a.]